

'Onafhankelijkheid voor Papoea's kan niet lang meer duren'

door
Paul van Velthoven

Het militaire leven zit Wouter van West (49) in het bloed, zijn familie heeft generaties lang in het vroegere Nederlands-Indië gewoond waar ze in het leger actief waren. Maar Van West, een Indische halfbloed die steeds in khakkleding loopt, wist lange tijd niet waar het vandaag de dag nog de moeite waard is voor te vechten. Sinds 1992 weet hij dat. In dat jaar bezocht hij het vroegere Nieuw-Guinea en merkte dat hij daar nog verre familiebanden mee had. Hij sympathiseerde met de verdrukte Papoea's. Meer dan dat: tegenwoordig, na bezoeken in 1998, 2000 en de daarop volgende jaren voelt Wouter van West zich Papua met de Papoea's. Hij heeft zelfs een militaire rang in het opstandelingenleger van de Papoea's aanvaard. Hij draagt die rang met trots en ziet nu in de vrijheidsstrijd van de Papoea's zijn levensroeping. Hij denkt dat de onafhankelijkheid en de bevrijding van Papoea's veertig jaar nadat het eiland in Indonesische handen kwam, niet lang meer op zich kan laten wachten.

In 2000 leek die onafhankelijkheid voor Papua Barat, zoals het Papoea-eiland tegenwoordig heet, even zelfs heel nabij te zijn. In dat jaar schudde de Indonesische eenheidsstaat op zijn grondvesten en de toenmalige Indonesische leider Gus Dur stelde (beperkte) onafhankelijkheid in het vooruitzicht. Van West kwam naar het eiland tijdens zijn vakantie in dat jaar op uitnodiging van Papoea-leider Theys Eluay en werd toen tot onbezoldigd commandant in buitengewone dienst benoemd van

Wouter van West, gisteren tijdens de demonstratie op het Malieveld ten gunste van de Papoea's. foto Frank Jansen

het OPM-bevrijdingsleger. OPM staat voor Organisatie Papua Merdeka en dat leger strijdt vanuit het haast ondoordringbare oerwoud van Papua Barat voor onafhankelijkheid. Hij kwam ten tijde van zijn bezoek in dat roerige jaar in contact met een Nederlandse Kamerdelegatie, onder wie oud-minister Margreet de Boer, die pools-

hoogte kwam nemen van de wensen van de Papoea's. Van West: "De Papoea's lieten toen heel duidelijk merken dat ze zich bedreven voelden door Nederland. Maar nu voor het eerst sinds 1963, toen Nederland onder zware Amerikaanse druk Nieuw-Guinea moest afstaan aan de Indonesiërs, was er uitzicht op onafhankelijkheid."

Sindsdien is het weer bergafwaarts gegaan. Papoea-leider Theys Eluay werd in 2001 vermoord. Inmiddels had hij bij een nieuw bezoek aan Papua Barat de leider van het OPM-bevrijdingsleger, generaal Awom, ontmoet. Deze strijdt volgens Van West al 37 jaar met een groeiend opstandelingenleger tegen de Indonesische bezetter. Met de buitenwereld communiceert hij via koeriers. Zijn vrouw en kinderen werden in 1982 door de Indonesische bezetter opgepakt maar in 2000 vrijgelaten. Sindsdien wonen ze in de geheime legerplaats Parwomi op Papua Barat, een plaats die volgens Van West onbereikbaar is voor de Indonesiërs. Generaal Awom blijkt een zeer charismatische persoonlijkheid. Van West: "Papoea's hebben een soort telepathische gave. Voordat er sprake was van een ontmoeting wist de generaal dat ik er aan zat te komen. Hij was als een vader die zijn zoon opwachtte".

De Papoea's zijn christenen en dat wil generaal Awom ook weten. Hij verwacht dat dit jaar, veertig jaar nadat de onafhankelijkheid van Papoea Nieuw-Guinea werd verkanseld, de onafhankelijkheid definitief in zicht is. En Van West gelooft dat met hem.

In Leiden wordt morgen een groot Papoea-congres in de Groenordhallen gehouden. Van West hoopt op die bijeenkomst ook het woord te kunnen voeren, maar echt gerust is hij daar niet op. "De meeste mensen die zich in Nederland druk maken over de Papoea's, hebben geen banden met hen. Het is tijd dat ze samen nu eens een vuist maken voor de onafhankelijkheidsstrijd".